

N:o 18.

Ank. till Riksd. Kansli d. 23 Mars 1868, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckta motioner om ändring af lagens stadganden angående löftesmans ansvar för ingången borgen.

Andra Kammaren har till Lag-Utskottets behandling öfverlemnadt tvänne motioner (N:is 8 och 141), hvilka blifvit väckta af Herrar *J. J. Magnell* och *C. A. Larsson*, i syftning att afskaffa eller åtminstone inskränka borgenssystemet, hvars missbruk, olycksbringande för den enskilde, menligt inverkade jemväl på kreditförhållandena i allmänhet.

Sålunda föreslår Herr Magnell:

»att skuldförbindelse, som är försedd med borgensmäns löfte att för densamma ansvara, i hvad form detta löfte ock må vara affattadt, må göras gällande mot borgensmännen endast i det fall och i den mån tillgångar efter verkställd laga utsökning eller utredd konkurs hos den egentlige gäldenären ej funnits till skuldens betäckande»;

och Herr C. A. Andersson:

»att Riksdagen ville för sin del besluta,
antingen

att allt hvad i nu gällande lag och författningar stadgas om borgen för annan mans gäld upphört att vara bindande för sådana förskrifningar, som utfärdas efter det förordning i ämnet kungjorts;

Bih. till Riksd. Prot. 1868. 7 Saml. 11 Häft.

eller ock

att alla de borgensförbindelser för annor mans gäld, som ingås efter den tid nådig förordning i ämnet utfärdats och blifvit kungjord, skola utsökas inom tretton månader efter den dag förbindelsen finnes daterad, vid äfventyr att borgensmans betalningsskyldighet upphört att vara gällande.»

De vanligaste former, under hvilka borgen förekommer, äro tvänne. Antingen »går någon i löfte för annans mans gäld», såsom det heter i 10 Kap. 8 § Handels-balken, eller också »har löftesman sig åtagit annan mans gäld som sin egen», på sätt nästföljande 9 § innehåller. I förra fallet ikläder sig löftesmannen betalningsskyldighet, endast i den mån tillgång hos gäldenären saknas, hvarom utredning följaktligen bör föregå, innan fordringsbeloppet må hos löftesmannen uttagas. I det sednare åter eger borgenären söka hvilkendera han helst vill.

Verkan af en borgensförbindelse likasom af hvarje annat loffligt aftal är naturligen beroende på dess innehåll. Också har lagstiftaren i åberopade lagrummen blott utvecklat eller angifvit de i förhållandets natur liggande rättsverkningar. Det är den frivilliga utfästelsen i och för sig, men icke lagens bud, som förbinder löftesmannen till betalningsskyldighet. Här af följer, att ett blott upphäfvande af lagens stadganden om borgen ingalunda kunde tillintetgöra verkan af borgensförbindelsen eller afskaffa borgensväsendet. Dertill erfordrades tillika ett positivt lagbud, som förbjöde en person att åtaga sig annan mans gäld, eller förklarade löftesmannen, der sådant åtagande ändock skedde, fri från skyldigheten att fullgöra sin förbindelse.

En sådan lagstiftningsåtgärd synes vara åsyftad med det förra alternativet i Herr C. A. Larssons motion, hvilken deremot i den sednare delen, likasom Herr Magnells förslag, går ut på att endast i viss mån betaga borgensförbindelsen den verkan, som öfverensstämmar med löftesmannens åtagande, nemligen såvidt detsamma öfverskrider de af motionärerne gjorda begränsningar. Det kan icke bestridas, att borgensväsendet hos oss i hög grad missbrukats; men lagstiftaren skulle i sin ordning missbruka sin magt, om han till förekommande af ett öfverdrifvet användande af denna utväg att anlita krediten, tilläte sig ingrepp i aftalets frihet. Menniskornas rättighet att sins emellan fritt afhandla i sina enskilda förmögenhetsförhållanden har alltför djupa grunder för att kunna genom ett lagbud upphävas. Lagen skulle illa motsvara sin uppgift att vidmagthålla rättstillståndet, om den, för att förekomma de skadliga följderna af ett för mycket utsträckt skuldsättningssystem, motverkade fullgörandet af frivilligt ingångna förbindelser.

På dessa grunder får Utskottet vördsamt hemställa,

att ifrågavarande motioner må lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 23 Mars 1868.

På Utskottets vägnar:

Eric Sparre.

Herr *Beckman* har begärt att få anmärkt, det han ej deltagit i ärendets behandling hos Utskottet.

N:o 19.

Ank. till Riksd. Kansli d. 23 Mars 1868, kl. 1 e. m.

Utlåtande, i anledning af väckt motion om ändring i sättet för verkställighet af domar och utslag i skuldfordringsmål.

Uti en hos Andra Kammaren väckt, till Lag-Utskottets behandling öfverlemnad motion, N:o 125, har Herr *Jöns Pehrsson* från Kronobergs län, i afsigt att lindra de dryga kostnader, som en gäldenär nu måste vidkännas, då utmätning eller annan exekutiv förrättning hos honom verkställas af kronobetjeningen, föreslagit, att Riksdagen måtte för sin del besluta:

»I:o att hvarje kommun på landet eger rätt att på kommunalstämma, inom eller utom kommunalnämnden, utse en trovärdig person, som skall verkställa alla de exekutiva förrättningar, som inom kommunen kunna